**Význam opravy rozsudku podle § 419 c. ř. s., nesrovnává-li se vyhotovení rozsudku s rozsudkem ústně prohlášeným. Pro obsah a rozsah odvolání není rozhodným zpravidla rozsudek prohlášený, nýbrž písemně vyhotovený. Vyznačení opravy ve vyhotovení rozsudku není podmínkou účinnosti opravy. Změnila-li se opravou podstatná část rozsudkového nálezu, počíná se odvolací lhůta teprve dnem, kdy byl doručen výrok soudu o opravě, jímž byl původní výrok změněn tak, že dal podnět k novému odvolání. K obsahu nového odvolání lze hleděti jen pokud byl právě vyvolán opravou rozsudkového výroku.**

Důvody nejvyššího soudu:

Pro lepší porozumění věci nutno předeslati tento podstatný děj: První soud vyhověl žalobě jen částečně, zamítnuv ji se zbytkem. Podle zápisu v jednacím protokole a podle písemného vyhotovení rozsudku vyhověl první soud žalobě také v příčině t. zv. »mladých akcií«. Odvolání a odvolací sdělení podaly obě strany; žalující strana se odvolala, pokud byla podle vyhotovení rozsudku žaloba zamítnuta, žalovaná strana, pokud bylo žalobě vyhověno. Žalovaná strana vytýkala již v odvolacím spise, že výrok písemného rozsudku ve příčině t. zv. »mladých akcií« odporuje výroku ústně prohlášeného rozsudku a že tato část výroku jest v rozporu s důvody. Mimo to podala žalovaná strana těsně před ústním odvolacím jednáním písemný návrh na opravu rozsudku. Odvolací soud provedl ústní jednání odvolací, ale vyhradil si rozhodnutí po konaném šetření. Tímto šetřením bylo zjištěno, že při ústním prohlášení rozsudku byla žaloba z a m í t n u t a t a k é v příčině »mladých akcií« a že tento výrok odpovídal usnesení senátu. Již před tím vydal první soud na pokyn odvolacího soudu usnesení, jímž rozsudkový výrok opravil a uvedl v soulad výrok rozsudku prohlášeného s výrokem písemného vyhotovení a doručil usnesení oběma stranám. Oprava zápisu v jednacím protokolu, oprava výroku v prvopise písemného rozsudku a oprava vyhotovení doručených stranám nebyly proti předpisu § 422 c. ř. s. provedeny. Obě strany podaly po doručení usnesení o opravě do 14 dnů n o v é o d v o-

---

Ovšem je zde zásadní rozdíl, neboť důvod výpovědi v tomto případě opírá se o důvod smluvený stranami, kdežto v případě druhém o důvod, stanovený zákonným předpisem.

Jinak je toto rozhodnutí zajímavé také pro t. zv. otázku konsumce žalobního nároku. Žalující straně je přiznáno právo uplatňovati důvod, který byl předmětem předcházející rozepře, která však meritorně nebyla rozhodnuta (pro zpětvzetí), třebaže skutečné projednání bylo zmařeno její vinou (že nepodala výpověď včas, nebo nedala pro krátkost času výpověď mimosoudní).

lací spisy a pak i odvolací sdělení. Žalující strana napadala nyní také onu část nálezu, jíž byla žaloba zamítnuta též ve příčině »mladých akcií«. Žalovaná strana podotkla, že podává odvolání z opatrnosti, ač má za to, že se její první odvolání vztahuje také na opravený rozsudek. Odvolací soud odmítl nové odvolací spisy, vyhradiv svému usnesení právní moc. Do tohoto odmítacího usnesení podávají rekurs obě strany.

Odvolací soud odůvodňuje napadené usnesení v podstatě tím, že předmětem odvolání může býti jen obsah rozsudečného výroku ústně prohlášeného a že jen tímto výrokem může se odvolací soud k odvolání obou stran zabývati; že opravou rozsudku nebylo nic změněno na původní odvolací lhůtě a že do rozsudku možno podati jen jediné odvolání.

S těmito názory odvolacího soudu nelze v této všeobecnosti souhlasiti. Jak vidno, zhušťuje se rozhodnutí o rekursech na řešení otázky, zda bylo rozsudek opraviti podle § 419 c. ř. s., dále pokud má oprava rozsudkového výroku v podstatné části vliv na lhůtu k podání odvolání a konečně, zda a v jakém rozsahu lze podati nové odvolání.

Oprava podle § 419 c. ř. s. děje se povšechně z moci úřadu, protože může jíti jen o patrné nesprávnosti a protože jde také o vážnost soudu a zájem veřejný, aby nebyla v oběhu chybná soudní rozhodnutí (Hora: Über das Berichtigungsrecht im Zivilprozess, Zentralblatt 1911, str. 881). Opraveny mohou býti také celé věty a to i v rozsudkovém nálezu. Strany mohou ovšem podati také návrh na opravu, který musí býti soudu podnětem, aby zkoumal, zda jsou tu nesprávnosti po rozumu § 419 c. ř. s., a který ovšem může býti také zamítnut, není-li důvodný (§ 422 odst. 2 c. ř. s.). Zákon výslovně uvádí v § 419 odst. 1 c. ř. s., že oprava z moci úřadu musí se státi zejména též tenkráte, když vyhotovení rozsudku nesrovnává se s rozhodnutím od soudu vyneseným. Tak tomu bylo také v souzeném případě a bylo tedy opraviti nesprávnost rozsudkového výroku z moci úřadu.

Prohlášením rozsudku jest soud vázán svým rozhodnutím, t. j. rozhodnutím, jež odpovídá jeho vůli (§ 416 odst. 2 c. ř. s.), ale prohlášený rozsudek musí býti doručen stranám v písemném vyhotovení (§ 414 odst. 3 c. ř. s.) a teprve tímto doručením stane se proti stranám účinným (§ 416 odst. 1 c. ř. s. a Hora l. c. str. 803) a teprve od nejbližšího dne počíná se lhůta k odvolání (§ 464 odst. 2 c. ř. s.). Naskytá se otázka, zda jest pro obsah a rozsah odvolání rozhodným rozsudek prohlášený, či písemně vyhotovený. Odvolací soud míní, že rozsudek prohlášený, ale

již v tomto bodě nelze mu přisvědčiti. Strany nemusí býti vůbec přítomny prohlášení rozsudku (§ 414 odst. 1 c. ř. s.). »Prohlášení rozsudku nemá specifických účinků; není nic, čeho by stranám neposkytovalo také písemné vyhotovení« (mot. str. 291—292). Vyhradí-li si soud rozhodnutí, nemá vůbec prohlášení rozsudku místa (§ 415 c. ř. s.). Rozsudek stane se vůči stranám účinným teprve obligatorním písemným doručením. Nemůže tedy ve příčině obsahu a rozsahu odvolání záležeti na tom, zda strany byly přítomny prohlášení rozsudku a zda mu dobře porozuměly. Zákon nutí k písemnému vyhotovení rozsudku nejen z důvodu sebekontroly soudu a klidného uvážení věci, nýbrž také, aby strana jasně viděla, jak soud rozhodl a proč tak rozhodl. Vede k tomu také ta úvaha, že by mohl nastati opačný případ — než zde — že by totiž soud ústně prohlásil rozsudek chybný, který neodpovídá jeho vůli a že by teprve písemné vyhotovení obsahovalo soudcovské rozhodnutí. To strana věděti nemůže a teprve doručení písemného vyhotovení zjedná jí jasno. Ale ani rozpor výroku s důvody nemusí vždy straně zjednati jasno o otázce, kde jest omyl, zda ve výroku či v důvodech.

Z toho jde, že strana může rozsah a obsah svého odvolání a důvody svého odporu zaříditi teprve podle písemného rozsudku a že ústní prohlášení jest v té příčině v pravidelných případech (pokud není v zákoně nic jiného ustanoveno, na př. § 416 odst. 3., § 452 c. ř. s.) bez významu.

V souzeném případě žalující strana nejen neměla důvodu, ale ani nebyla oprávněna, aby odvoláním odporovala oné části rozsudku, která žalobě vyhověla, tedy také v příčině t. zv. »mladých« akcií. Důvodům rozsudku, jako takovým, nemohla odvoláním odporovati. Vzala tedy rozsudek v odpor jen potud, pokud její žalobu zamítl (§ 467 č. 3 c. ř. s.). V tomto odporu výrok o »mladých akciích« obsažen nebyl. Žalovaná strana vzala naopak v odpor rozsudek, pokud žalobě vyhověl, v čemž obsažen také odsuzující výrok v příčině »mladých akcií«. Tak byla věc po podání prvních odvolacích spisů.

Jest nyní zkoumati, jaké změny nastaly usnesením o opravě rozsudkového výroku, jímž bylo vysloveno, že se žaloba zamítá také v příčině »mladých akcií«. Jest to zkoumati jednak s hlediska strany žalující, jednak s hlediska strany žalované.

Straně žalující ubyla z dřívějšího vítězného rozsudku část, které v podaném odvolání neodporovala a odporovati nemohla. Nelze připustiti, že by takto jen následkem omylu soudu a v důsledku později provedené opravy mohla býti žalující strana uvedena v nebezpečenství, že tuto část nároku z formál-

ních důvodů ztratí, protože této části v prvním odvolání neodporovala a vůči ní by zamítací rozsudek ohledně »mladých akcií« vešel v moc práva. Již z této úvahy je vidno, že žalující straně teprve opravou vzešel důvod k rozšíření odvolání a že jí tedy musí býti nějak umožněno rozšíření odvolání, nemá-li dojíti ke křivdě. Ale lze to vyvoditi také ze zákona, a to jest další bod, ve kterém nelze odvolacímu soudu přisvědčiti, pokud totiž praví, že provedenou opravou se nic nezměnilo na původní lhůtě odvolací. Musí se stále podržeti na mysli, že tu nejde o nějakou opravu chyby v psaní nebo v počtech, nýbrž o opravu, která se týká hranice mezi nálezem žalobě vyhovujícím a žalobu zamítajícím, tedy práv stran.

Kdyby byl první soud postupoval podle § 422 c. ř. s., byl by musil opravu provésti v prvopisu rozsudku i v zápisu jednacího protokolu a byl by musil vyžádati od stran zpět vyhotovení rozsudku, vyznačiti v nich opravu a znova je doručiti. Nic z toho první soud neučinil, ale to nemůže býti na újmu právům stran. Vyznačení oprav ve vyhotovení rozsudku není podmínkou účinnosti oprav, tyto zůstanou účinnými i bez vyznačení (Hora l. c. str. 883). Jest zjevno, že vyhotovení rozsudku po opravě bylo ve výroku jiné, než před opravou, protože se změnila podstatná část rozsudkového nálezu. V takovém případě nutno použíti předpisů § 416 c. ř. s. o účinnosti vůči stranám a § 464 c. ř. s. o lhůtě odvolací také pro písemné vyhotovení opraveného rozsudku, protože teprve tento obsahuje správné vyjádření soudcovské vůle a skutečné rozhodnutí soudu. Počíná se tedy odvolací lhůta teprve dnem, kdy byl doručen výrok soudu o opravě, jímž byl původní výrok změněn tak, že dal podnět k novému odvolání (sr. také rozh. č. 4185 a č. 8423 sb. n. s., Neumann 1928 str. 1194 a také již rozh. č. 1085 Gl. U. Opak Hora l. c. str. 882). Jestliže se v souzeném případě strany spokojily doručením usnesení o opravě bez vyznačení opravy v písemném vyhotovení rozsudku a podaly včas nové odvolací spisy, nezměnilo se tím nic na podstatě věci a jest zde jen zdánlivě odvolání z usnesení, kdežto ve skutečnosti jest to jen odvolání z opraveného rozsudku. Nezáleží na tom, že sama žalující strana v rekursu připouští, že měla podati rekurs do usnesení a že vlastně šlo jen o nesprávné pojmenování opravného prostředku. Jde tu o právní názor, jímž soudy nejsou vázány. Bylo by holou a k tomu ještě s útratami spojenou formalitou, kdyby nyní mělo býti usnesení odvolacího soudu jen k tomu cíli zrušeno, aby byl prvnímu soudu dodatečně uložen postup podle § 422 c. ř. s. a tím stranám umožněno podati zase nové odvo-

lání, tedy již třetí. Vždyť strany podaly své druhé odvolací spisy již s ohledem na opravený rozsudek.

S hlediska ž a l o v a n é strany mohlo by býti namítáno, že opravou jen získala, takže její první odvolání bylo co do rozsahu širší, než odvolání nové. A jde-li o rozsudek částečně odsuzující, částečně žalobu zamítající a změní-li se opravou rozsudkového výroku tento poměr úspěchu a neúspěchu stran, nelze ani žalované straně brániti, aby podala nový nebo doplňující odvolací spis, pokud tento zůstává v mezích vytčených opravou.

Nesmí zarážeti zevnější forma d v o u odvolacích spisů každé strany proti jednomu rozsudku procesního soudu. V pravdě tu n e jde po zevní stránce o totožný rozsudek, protože neopravený rozsudek měl v nálezu jiné rozhodnutí, než rozsudek opravený. Správným jest jen tolik, že jest tu jen jedno skutečné soudcovské rozhodnutí a že odvolacím soudem může býti přezkoumáno jen toto pravou vůli procesního soudu vyjadřující rozhodnutí. Jde tu jen o zevnější zjev dvou odvolání každé strany. Ve skutečnosti jsou tu jen dvě podání téhož odvolání, která musí býti posuzována jako celek.

Tím přecházíme k poslední otázce, v j a k é m r o z s a h u lze podati nové odvolání. Žádnou měrou nesmí býti dvojího přípustného podání využito k tomu, aby v novém odvolacím spise bylo dohánëno, co mohlo býti uplatněno již v prvním odvolacím spise. To by odporovalo předpisům o neprodlužitelné odvolací lhůtě (§ 464 c. ř. s.), o odvolacím spisu (§ 465 c. ř. s.) a jeho obsahu (§ 467 c. ř. s.). K obsahu nového podání lze tedy hleděti jen potud, pokud byl právě v y v o l á n o p r a v o u rozsudkového výroku. To však náleží posouditi odvolacímu soudu, ježto se to týká již obsahu odvolacích spisů a vybočuje to z rámce nynějšího rozhodnutí o přípustnosti nových odvolacích spisů.

Nevadí, že odvolací soud skončil odvolací ústní jednání o prvních odvolacích spisech, když rozhodnutí se ještě nestalo a když byla pak právem podána odvolání nová, o nichž podle zákona ještě nebylo jednáno.

Konečně nutno dodati, že tento případ týká se jen opravy rozsudku podle druhé věty § 419 c. ř. s. a že tu není řešena otázka, co by bylo právem, kdyby šlo o chyby v psaní nebo počtech nebo jiné patrné nesprávnosti.

Výrok o útratách odůvodněn jest v § 52 c. ř. s.

R o z h o d n u t í n e j v y š. s o u d u z e d n e 30. d u b n a 1930 č. j. R I 194/30. Václav Cícha.